

על כלל

נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבתם למשפחתם: (ה, כב)

ע"ז

10
ע"ז

מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל
אלא השלום. והיינו טעמא דמסיים
ברכת כהנים ב'וישם לך שלום', כדי
שנזכה על ידי זה להחזיק הי'ברכה'.
אבל יש להבין למה באמת משתמש
שלום ככלי המחזיק ברכה לישראל.

גבי בני גרשון נקט הכתוב לשון 'נשא
את ראש בני גרשון', ואילו אצל
בני מררי כתיב (שם, כט) 'בני מררי
למשפחתם לבית אבתם תפקד אתם'.
ויש להבין, למה נקט הכתוב לשון 'נשא
את ראש' רק אצל בני קהת ובני גרשון
ולא אצל בני מררי.

איתא בגמרא (ברכות כ, ב): אמרו
מלאכי השרת לפני הקב"ה,
רבוננו של עולם, כתוב בתורתך (דברים
יז) 'אשר לא ישא פנים ולא יקח

יברכך ה' וישמרך וגו' וישם לך שלום
(ו, כד). אמרו חז"ל (עוקצין פרק ג'
משנה יב): אמר ר' שמעון בן חלפתא, לא

בשריכם ואינם רוצים יותר, כי הם
מבינים שאם היה טוב להם יותר, הייתי
נותן להם יותר. ועל כן, איך לא אשא
להם פנים. אם הם שבעים ומברכים
אותי אף על פי שאיני נותן להם אלא
מעט. אם כן בדין הוא שגם אני אהיה
שבע ואברך אותם אף על פי שאין
נותנים לי אלא מעט. נמצא שמה שאני
נושא להם פנים הוא ממש על פי דין
מידה כנגד מידה.

שחד'. והלא אתה נושא פנים
לישראל, דכתיב (כמדבר ו, כו) 'ישא ה'
פניו אליך'. אמר להם, וכי לא אשא
פנים לישראל, שכתבתי להם בתורה
(דברים ח, י) 'ואכלת ושבעת וברכת את
ה' אלהיך', והם מדקדקים על עצמם
עד כזית ועד כביצה.

וענין זה הוא חיזוק גדול ליהודי. כי לב
יודע מרת נפשו, וכל אחד יודע
איך קטנו מעשיו ועבודת בוראו נגד מה
שהיה צריך לעשות, כי מי יאמר זכיתי
לבי. מכל מקום צריך האדם לדעת
שעבודתו מתקבלת לפני אדון כל,
והשי"ת הוא שבע רצון כביכול מהמעט
שהיהודי נותן לו, כל זמן שהיהודי שבע
רצון ממה שנותן לו השי"ת. כי אם
היהודי שבע ומברך את השי"ת על
המעט שנותן לו השי"ת, אז השי"ת
שבע ומברך את היהודי על המעט
שנותן לו היהודי.

ויש להקשות על גמרא זו שתי קושיות:
א. האך תירץ השי"ת את קושיית
המלאכים, אדרבה לפי דבריו ית' הרי
חיזק את קושייתם יותר, כי הודה להם
שבאמת הוא נושא פנים לישראל כי הם
משחדים אותו כביכול על ידי מה שהם
מברכים ברכת המזון לפני משורת
הדין. ונמצא שקושייתם במקומה
עומדת, הרי כתיב 'אשר לא ישא פנים'
ולא יקח שחד? ב. אם באמת אין חיוב
לברך ברכת המזון אלא אם כן אכל
האדם שיעור שביעה, אם כן איך
מחמירים על עצמם עד כזית ועד
כביצה, הלא כיון שאין חייבים לברך,
נמצא שברכתם היא ברכה לבטלה?

וגרסת שלזה כווננו חז"ל באמרם 'לא
מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה
לישראל אלא השלום'. אין כוונתם
לשלום בין אדם לחבירו, אלא לשלום
שיש לאדם עם מצבו. כי אם האדם
משלים תמיד, ושבע בכל מצב שמכין
לו השי"ת, ומברך את השי"ת בכל מה
שנותן לו בין רב למעט, הרי נעשה

ואפשר לומר שתשובת השי"ת
להמלאכים היא, שבני
ישראל יש להם מידה טובה שהם
שבעים טובה בכל מה שאני נותן להם
בין רב למעט. ואפילו אם אין אני נותן
להם אלא עד כזית ועד כביצה הם
מברכים אותי מפני שהם שבעים בזה.
כי הם מאמינים באמונה שלימה שמה
שאני נותן להם היא תכלית הטובה

1

האדם על ידי זה כלי הראוי לקבל | ולהחזיק ברכה מאת השי"ת, כי השי"ת כביכול שבע מכל אשר נותן לו היהודי בין רב למעט, ומברך אותו על כך.

(2)
מ

ובאמת, נחוץ מאד שנחנך את בנינו **מגיל צעיר בענין זה, שיהיו שמחים בחלקם, ושיהיו שבעים בכל מה שנותן להם השי"ת בין רב למעט, ושיברכו אותו על זה.** כי טבע בני אדם הוא לא להיות שבעים ממה שיש להם, אלא אדרבה מי יש לו מנה רוצה מאתים. ועל כן אם לא נחדיר ענין זה בתוך לבות בנינו שיברכו את השי"ת מתוך שביעה מכל מה שיש להם, אז יגדלו להיות ח"ו מרורים במצבם, ונמצא שמנענו מהם הטובה והברכה, כן אם אינם שבעים ממה שנותן להם השי"ת ואינם מברכים אותו על מה שיש להם, גם השי"ת לא ישבע ממה שהם נותנים לו, וגם הוא מונע מהם הברכה ח"ו.

אבל 'בני מררי' - אנשים שהם תמיד מרורים במצבם, ואינם שבעים במה שיש להם, תדע נאמנה שהסיבה לזה היא כי למשפחתם לבית אבתם תפקד אתם' - שחסר להם החינוך בענין זה, כי אילו נתחנכו להיות שמחים בחלקם ושבעים ממצבם מגיל צעיר, היו גם הם נושאים את ראשם לברך את השי"ת בכל מדה ומדה שהוא מודד להם, וגם הם היו מתברכים מהשי"ת על ידי זה מידה כנגד מידה.

יהי רצון שנזכה להיות שמחים ושבעים בחלקנו, ועל ידי זה נתברך ממעון קדשו בכל מילי דמיטב, בני חיי ומזוני ריחי, ובעיקר לגאולת הגוף והנפש בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

ועל כן כתוב בבני קהת ובני גרשון **'נשא את ראש' שהוא ענין הגבהת הראש לראות את כל הטוב**

"נשא את ראש בני גרשון גסיהם".

1 **מסעי בני ישראל במדבר עם הארון לפניהם הם סמל ודוגמא לנדידת ישראל בכל משך גלותם עד בואם לארץ ישראל.** וכשם שהארון עם הלוחות שבו היה הורג את הנחשים והעקרבים שבמדבר והיה מיישר את ההרים והבקעות, כך התורה היא שהסירה את כל המכשולים ואבני הדגף שבדרך ישראל בזמן גלותם. **"שלא אָחַד בְּלִבָּד עָמַד עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ, אֲלֵא שִׁבְכֵל דּוֹר וָדוֹר"** וכו', אבל בנוסע הארון עם התורה עמנו הרי תמיד נתקיים **"קומה ד' וַיִּפְצוּ אִיכָיִד"**. ובני קהת וגרשון ומררי, נושאי המשכן וכל כליו, הם מסמלים ביותר את עם ישראל בכללותו. **שלא דרנות ביחס ישראל לחזרתם לארץ ישראל.** יש באלה שמקיימים קיבוץ גלויות מרצונם הטוב, וכשיש להם הזדמנות ושעת || הכושר הרי הם עולים לארץ, מתכנסים ומתקבצים לתוכה בהכרה ברורה כי כאן היא **"אֶרֶץ אֲשֶׁר ד' אֱלֹהֶיךָ דָּרַשׁ אֶתְּהוֹ"** וזו הארץ המובטחת לנו מראש מקדם, אנחנו שלה והיא שלנו. אלה הם בני קהת קהת⁵. אין בגלות נשיאת ראש, ואין קומתנו זקופה. **"אני ד' אֱלֹהֶיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו' וְאֹלֶיךָ אֶתְּכֶם קוֹמְמוֹת"**, וברשי: בקומה זקופה. הרי שקומה זקופה היא רק בארץ. **ומשם כאלה שבאים לארץ לא מרצונם הטוב, לשם קיבוץ גלויות, אלא מחמת המציק, מגורשים ונידחים מארצות גלותם, נבעל ברחם באו לארץ, וכדאמרי אינשי בלעג מר: 'ומפני חטאינו גלינו לארצנו'. אלה הם בני גרשון.** נתגרשו לארץ ישראל. **"נשא את ראש בני גרשון גסיהם"**. אין זו עיקר נשיאת ראש, אבל מכל מקום גם זו לטובה. **"גסיהם"**. אבל ישנם כאלה

(3)
ס' תנ"כ
ד' ארצ'ים

(2)

6) אג"כ

ה' כל ימי נזרו קדש הוא לה'. קדושת הגוף (ר"ל כל הגוף), דאילו קדושת שער נאמרה כבר (פ' ה'): "תער לא יעבר על ראשו... קדש יהיה" (ספרי). הקדים הכתוב קדושת שער ראש הנזיר לקדושת כל הגוף, כי הקדושה אשר הנזיר משפיע עליו מן השמים, מקור הקדושה, פוגעת תחילה בשער הראש ואח"כ בכל הגוף.

קדש הוא לה'. קדושת הגוף, ואילו קדושת השער נאמרה כבר בפסוק ה'. והקדושה, האמורה שם, מכוונת בעיקר אל הראש, כנאמר: "קדש יהיה גדל פרע שער ראשו", וכן נאמר: "וטמא ראש נזרו", וכן "וקדש את ראשו ביום ההוא" (פ' ט' וי"א). והקדים את קדושת הראש לקדושת כל הגוף, כי אע"פ שהלב הוא מרכז הגוף ולמנו תוצאות חיים לראש ולשער, כמו לכל הגוף, ועיקר הגידול והשגשוג של כל האברים, מנקודת מבט הגשמיות, תלוי בתנועת הדם בהם, ע"י דפיקת הלב, אבל בענינים רוחניים הראש הוא מלך האברים, כ"י בו השכל, ובשעה שהלב הוא מקור התאוות, המביאות אמנם עונג לפי שעה לגוף (אבל לא תמיד — תועלת ואושר), הנה הראש, אשר בו נשמת האדם, משתדל תמיד לרסן מאווי הלב, והאיש הזה שקבל ע"צ נזירות ופרישות מתענוגי עוה"ז, אפילו המותרים ע"פ התורה, כדי לכבוש בכה שכלו את "יצר לב האדם רע

מנעוריו". מקדש קודם לכל את הראש ממחשבות רעות, ואז השער שעל ראשו, אם זכה להיות מלא מחשבות קדושות, משמש לו כ"נזר אלהיו", ורק אח"כ, כאשר הוא מתנהג בחסידות זמן מה עד שגם הלב יתאותיו נכנעים לראש והנשמה אשר במחו, וכל אבריו משועבדים לעבודת ה' — אז כולו אומר קדוש, קדושת כל הגוף.

7)

השער

שרע ומר להם בארץ נכריה, ואף לצאת משם לא נותנים להם. אלה הם "בני מרדכי". כאן אין כלל נשיאת ראש. קומתם כפופה, ומר להם מר. אבל בנשיאת המשכן נצטרפו אף בני מרדכי, קהת, גרשון ומררי מהווים ביחד שעור קומה שלם. סוף כל סוף יזכו אף הם, כדבר האמור: "והיה ביום ההוא ותקע בשופר גדול וקאו האבדים בארץ אשר והנדחים בארץ מצרים והשתתוו לד' בהר הקדש בירושלים".

4) נע

הזניח את כ"פ

5)

לפי סדר מסכתות הש"ס קודמת מסכת נזיר למסכת סוטה, ופירשה הגמרא טעמו של דבר, משום ש"כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן הייד", אך מדוע שונה הסדר בתורה שבעל"פה מאשר בתורה שבכתב, שבה נאמרה פרשת סוטה לפני פרשת נזיר?

ברם, לפי עצם דרך התורה אי אפשר לו לאדם להגיע אל הקדושה, אל הנזירות, אלא אם כן נתרחק תחילה כליל מן החטא, שראה את כל קלקולה של הסוטה וסר מן הרע, כפי שאמר הכתוב: "סור מרע — ועשה טוב" (תהלים לד—טו). אלא מאהר שנוכחו חכמים לראות כי הדרך הזאת קשה מאד, שכן אם ימתין אדם עד אשר יהיה סר מרע באמת ובשלמות, יעברו עליו כל ימי חייו ואל "ועשה טוב" לא יגיע, חידשו איפוא חכמינו דרך חדשה, שיתחיל אדם לעסוק בנזירות ולעשות את הטוב, אפילו אם עדיין לא נטהר בשלמות וטרם סר כליל מן הרע, ועצם הדבר הזה יסייע לו להגיע יותר מהר אל הטהרה, כפי שפירש החידושי הרי"ם ז"ל: "סור מרע — אל תתן דעתך עליו כלל, כי אם "עשה טוב" — עסוק ופעל בטוב, כי אז ממילא יסור הרע מעליך.

לפיכך הקדימו חכמינו נזיר לפני סוטה, שכן התוו בזה דרך חדשה, שיתחיל אדם בנזירות אף על-פני שעדיין לא התרחק לחלוטין מקלקול הסוטה. עשיית הטוב הבטל ממילא את הרע... (אדמו"ר רא"ם סגור וצ"ל)

Three Long Lessons from One Short War¹

The difference in mood and temperament in all our people between last Saturday and this one can be summed up in one verse of King David's Psalms (118:5) that we recite in our Hallel: "Min hametzar karati yah," "From the straits I called out to the Lord," "anani bamerhav Yah," "and the Lord answered me with enlargement." Last week we called out of our anguish, hemmed in by enemies on all sides, encircled by adversaries seeking to destroy us utterly. By this Shabbat, the Lord has given us His blessing, He has enlarged us; we are now able to breathe more safely and securely, having broken out of the ring of death that has encircled us only a few days ago.

What does this sudden deliverance mean? Of course, it is vain to attempt to see the events that have occurred to us this week in their proper perspective. This chapter in history is hardly over; we are still very much involved in its consequences. Yet, time in our days has become condensed, communications are incredibly rapid, and even wars are fought and decided in three or four days; hence,

1. June 10, 1967. The Six-Day War ended on this day.

3)

802
 A Commentary for the Ages: Numbers

our understanding must keep pace and our evaluation must be accelerated.

We do this although we appreciate how complicated our problem is – especially considering events which can be described as nothing less than *nisim*, miracles. Indeed, they are not the garden variety of miracles, the *nisimnistarim* (hidden miracles), but quite obviously they are in the category of *nisim gelayim*, evident and open miracles which only a blind man can fail to see and only one who is obtuse can fail to appreciate. The victory of Israel was totally unexpected by the victor, by the enemy, or by the observers. The extent of what has happened staggers the imagination. This is the week that Jews for the first time in twenty years visited the grave of Rachel in Bethlehem, and that for the first time in the memory of any person alive today, a Jew entered the *me'arat hamaklupela*, the burial grounds of the Patriarchs of Israel. Above all else, this is the week that Jews once again danced in the streets of Jerusalem "*ke'er she'hubra la yalidar*" (Psalms 122:3), a city united. Jerusalem is one; no longer two Jerusalems! This is the week that Jews once again prayed at the Wailing Wall, shedding tears not of anguish but of joy and reunion.

So it is difficult, but necessary, to take the long look, to attempt to recapitulate some of the important lessons of this short war.

The first one was stated quite clearly and simply by King David: "*Al litlehu vindimim*," "You shall not trust in the princes" (Psalms 146:3). You shall not place your ultimate faith in presidents or prime ministers, in generals or commanders, in treaties or alliances.

It is still too early to tell what extent the President of the United States and the Prime Minister of England stood by us, and how extensive was their support for us, given the possibilities of nuclear confrontation with Russia. For whatever genuine help we did receive, we are eternally grateful. Yet it is clear that, in essence, Israel fought alone – and probably will remain mostly alone in the diplomatic battles that are yet to come. The supposed best friend of Israel stood aloof when the crisis came, remotely neutral in his "grandeur" ... others, bound to Israel by treaty, waited for other maritime powers to join it before honoring that treaty; it waited and waited and, when no one came, made no move on its own. Our State Department ignored American commitments – in thought, word, and deed.

802
 NASO: Three Long Lessons from One Short War

All this – and, I fear, what lies ahead in the days to come – recalls the old adage: May God protect me from my friends, I will take care of my enemies myself. We must realize that in an ultimate sense we are, as a Gentile prophet noticed with great perception, "*ami levadad yishkon*," "a people that dwelleth alone" (Numbers 23:9). Of course, Israel needs and should seek alliances, just as individuals need and should seek out friends. But after all is said and done, we are a lonely people. It is that loneliness which is our greatest weakness and our greatest strength, a source of our deepest anguish and our highest joy.

In the first of the three-fold blessing of the priests as given to us in today's *sidra* (Numbers 6:24-26), we read "*yevarekhekhia Hashem*," "The Lord bless you," "*veyishmerekha*," "and keep you." Our tradition (*Sifrei Zuta* 6:24) has explained this last word as, "*veyishmerekha min ha-mazikin*," "May the Lord keep you from those who would injure you." "*Mazikin*" generally is translated as "demons, injurious spirits." The Aramaic translator Targum Jonathan identifies two groups of such *mazikin*. He refers to them as "the sons of dusk" and "the sons of dawn." There are two kinds of demons – those who appear in their true colors, black as night, and those who disguise themselves in the brightness of dawn. Some *mazikin* show their blackness openly; Russia and the Arabs are good examples. Others appear as sweet as dawn. India, for example, has always postured as a paragon of peace and piety. Yet, when it comes to Israel, she is nothing more or less than a *mazik*, a malevolent spirit. Close friends of Israel, such as the French government, have proved that underneath the exterior of being "sons of dawn" they are yet *mazikin*, ready to injure us. And even closer friends who are well-intentioned and would genuinely want to remain "the sons of dawn" found themselves ready to abandon us before our strength showed.

The second of the three lessons has to do with the performance of our religious youth. It was amazing how all people of good will rallied to our side: Non-Jews of all walks of life demonstrated friendship, and almost all Jews – with the exception of a sick and psychotic minority which does not deserve to be dignified by mention – were united in their enthusiasm. But the noblest example of all was provided by those many young people who were ready to give not only their substance but

themselves, their own lives, placing themselves at the disposal of Israel wherever they might be needed in that war-torn country.

It is a source of profound pride to us that the first to volunteer – when the situation was still dark and dismal – and in numbers highly disproportionate to our percentage of the population, were students of Yeshiva University and other yeshivot, young people who had day school backgrounds, some Jewish education, some anchorage in a life of Torah, some *rei'ah* (spirit) of Torah. I am told that at the beginning of the crisis crowds of young people gathered at the Jewish Agency building to volunteer their services for Israel, and that a leading secular Zionist ideologist opened the door to the office, observed the young people, and turned to an Orthodox member of the Jewish Agency staff, asking, "I wonder where the boys without the *kippot* are!" Certainly we have noticed the presence of young religious Jews in the pictures that appeared in the press and in the rally in Washington, D.C. We have always known of the greatness of Torah; rarely have we had this God-given opportunity to observe the graciousness of Torah! What a *kidush Hashem* (sanctification of God's name)!

The second of the three-fold blessing reads, "*Ya'ér Hashem panav elekha,*" "May the Lord cause His countenance to shine upon you," "*vijhunekha,*" "and be gracious unto you." Our tradition saw in the blessing of God's bright countenance a reference to Torah – "*Torah ore,*" "The Torah is considered light" (Proverbs 6:23). That is why this blessing is interpreted by the Rabbis (*Tanhuma* 18:24) as "*ya'amid mimkha banim benei Torah,*" "May the Lord give you children who will be students of Torah." On the second half of that blessing, "*vijhunekha,*" they offer a comment according to which the word should be translated not "and God will be gracious unto you," but rather "*yiten linnkha be'inei haberiyot,*" "God will give you the gift of appearing gracious to others!" This indeed is what has happened: Those of our children who deserve the honorific title of *benei Torah* suddenly appeared in a marvelous and wondrous aura of *levi*, of genuine Jewish graciousness and charm. Would that this unusual but thoroughly proper "image" became usual and natural!

The third point is that what Jews could not accomplish, the Arabs did – they united the Jewish people. The sense of purpose and

unity was evident to all. Even in Jerusalem, where opinions are sharp and disagreements strong, religious groups of all types were unified. In New York too, with a few painful exceptions, our people were united. A great spirit of fellowship overtook all Jews of all persuasions. Jews who never admitted to being Jewish, neighbors who, according to the custom of this great and faceless metropolis, never greet each other, suddenly smiled at each other with a new and effusive friendship. The blessing of peace, *shalom*, had overtaken our people.

This, indeed, is the third and greatest blessing: "*yisa Hashem panav elekha,*" "May the Lord turn His face unto you," "*veyasem lekha shalom,*" "and grant you the blessing of peace."

Quite appropriately, the *Yaikut* (ad loc.) comments that, "Peace is so great, that even in times of war it is necessary to have peace!" Apparently what the Rabbis meant by this remark is that war should never be absolute, even when it is necessary. There should always be some pacifist residue, some irenic core, some opportunity left for establishing peaceful relationships. Even in the course of war, we must find peace.

However, I should like to express a deeply-felt hope based upon a paraphrase of this statement of the Rabbis. I would prefer to read that "now that we have learned to find peace and unity in times of war, may we, in looking ahead, strive for the blessing of peace even during peacetime!" May we learn to cherish this fellowship and oneness even when we are not threatened from without. We must make a new start not for superficial uniformity, but in always asserting the underlying oneness of the people of Israel even while disagreeing and arguing with each other.

Furthermore, our hope for *shalom* must apply to the entire Middle East, as the blessing of peace between Israel and the Arab countries, distant though that seems. A victory can be meaningful only if it results in enduring peace. The Hebrew word for victory, *nitzahon*, derives from the word *netzah*, which means eternity. Military victory is meaningful only if it is followed by eternal peace, or at least harmony, for a long, long time. Our current *nitzahon* will not have been complete unless we can look forward to a *netzah*-type peace which will follow. Of course, if it does not come, we will survive anyway. The Jewish people have changed part of their character these last twenty years. We will no

(10)
pew

longer submit to enemies in order to satisfy their whims or interests. In the biblical era, it appears that our people had to fight every forty years for survival; nowadays, apparently, the cycle comes every ten years. We can do it if we have to. But this is not our choice. We are not, despite our fantastic military successes, a martial people. Our ambition is always that of *shalom*, that of peace for ourselves and for the entire world, and peace and war cannot long coexist.

So we ask Almighty God on this day for His threefold priestly blessing. We ask Him to bless us and "*veyishmerekha*," to guard us from all those who would injure us, whether these damaging demons growl black as night or smile bright as dawn.

We ask of Him that He cause His countenance to shine upon us, by giving us a generation which will be guided by the light of Torah and which will continue to serve as a source for the special Jewish charm of *hen*; for this is the blessing of "*viyhuneka*."

And above all else, we ask for "*veyasem lekha shalom*," unity in our own camp, harmony in the Middle East, peace in the world.

We conclude with the same words with which that priestly blessing concludes: "*Vesamu et shemi al benei Yisrael*," "And they shall place My name on the Children of Israel, "*va'ani avarkhem*," "and I shall bless them."

May the Name of God indeed be placed upon Israel so that our people will become not only champions in war, but, as the very name Yisrael indicates (as it incorporates His Name, *El*, in its name), we will become the champions of the Lord; and that shall be our great blessing: "*va'ani avarkhem*."

A Two-for-One Sale?

וַיָּבִיאוּ אֶת קָרְבָּנָם לִפְנֵי יְקֹוֹק שֵׁשׁ עֶגְלֹת צֶבַע וְשָׁנֵי עֶשְׂרֵי בָקָר
עֶגְלָה עַל שְׁנֵי הַנְּשָׂאִים וְשׁוֹר לְאֶחָד
וַיִּקְרִיבוּ אוֹתָם לִפְנֵי הַמִּשְׁכָּן

(10)
A Fraud in
Peshe
Volume 2

*They brought their offering before Hashem:
six covered wagons and twelve oxen —
a wagon for each two leaders and an ox for each —
and they brought them before the Tabernacle (7:3)*

THE NESI'IM (PRINCES) SPARED NO EXPENSE IN the offerings they brought to Hashem upon the inauguration of the *Mishkan*. Aside from the numerous animals — each *nasi* offered a young bull, a ram, and a sheep for an *olah* (burnt-offering); a he-goat for a *chatas* (sin-offering); two cattle, five rams, five he-goats, and five sheep for a *shelamim* (peace-offering) — the cost of which certainly ran up quite a tab at the animal supplier, they also brought fine-meal offerings with oil. They could have brought the fine-meal and oil offerings in inexpensive earthenware bowls, but they didn't. They brought them in silver bowls and silver basins. They also brought incense — in golden ladles. They brought their offerings in wagons drawn by oxen; each *nasi*

(6)

provided one ox. In short, the *nesi'im*'s largesse was certainly a perfect model of generosity for the rest of *Klal Yisrael*.

One component of their offering stands out: the wagons. The Torah introduces the offerings of the *nesi'im* by telling us that they brought only six covered wagons, not twelve: a wagon for each two leaders.

Could it be that the same *nesi'im* who would spare no other expense had been thrifty when it came to the wagons and had decided to "carpool"? If they wanted to cut corners, there were plenty of components of their offering on which they could save money without having to rely on a "two-for-one" bargain. There is obviously a deeper reason for each pair of *nesi'im* sharing the expense of a wagon.

The atmosphere during the inauguration of the *mishkan* must have been ripe for competition. Each *nasi* was given one day to show his personal commitment to Hashem and the *Mishkan*. If the *nesi'im* would have allowed the competitiveness to fester, it would quickly have led to tension and fights, with each *nasi* trying to outdo those who preceded him. Each *nasi* represented a *shevet* (tribe), and the fighting probably would have spread from the *nesi'im* to the rest of the nation.

The *nesi'im* wanted to set an example: the *Mishkan* is not a place for the foolish pride and competitiveness that creeps into every other area of life. Not only did they agree upon a standard donation to avoid competitiveness; they demonstrated their unity by sharing the expense of one component of their offering.

Perhaps we can now understand a cryptic comment from the *Daas Zekeinim MiBaalei Tosafos*.

We read in *Parashas Vayigash* that Yosef revealed his identity to his brothers and instructed them to go inform to Yaakov that he is alive. Yosef sent them home with wagons

equipped to transport Yaakov and all his descendants down to Egypt.

The Torah tells us that when the tribes first told Yaakov that Yosef was alive, he did not believe them, but then, "[Yaakov] saw the wagons that Yosef had sent to transport him, then the spirit of their father Yaakov was revived" (*Bereishis* 45:27).

Rashi explains that the wagons themselves were intended to be a clandestine signal to Yaakov that Yosef was truly alive. The last topic Yaakov had taught Yosef was *eglah arufah* (literally, the axed heifer; see *Devarim* 21:1-9), and the Hebrew word for "wagon" is "*agalah*," which is similar in sound to the word *eglah* (a heifer).

Daas Zekeinim notes that the words *agalah* and *eglah* are not really the same; rather, the *agalos* that Yosef sent Yaakov revived his spirit because they represented the wagons that would be brought by the *nesi'im* several generations hence.

How could the wagons brought by the *nesi'im* revive Yaakov's spirit?

When the *shevatim* came back to Yaakov and announced that Yosef was still alive, Yaakov greeted the news with mixed emotions. On one hand, he was relieved to learn that the hatred between his children had not cost Yosef his life, but, at the same time, he was apprehensive that animosity between his descendants was inevitable, and that it would be an ongoing problem that would remain with the Jewish nation forever.

When Yaakov saw that the *nesi'im* themselves would unite — as would the tribes that they represented — by pooling their efforts to donate wagons, he realized that his descendants could live in harmony, and his spirit was revived.

(8) ויקרא (פרשת) ח' א' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י' י"א

נשא

קערת כסף אחת שלושים ומאה משקלה מזרק אחד כסף שבעים שקל בשקל הקודש שניהם מלאים סולת ז' יג

בתרגום יונתן כותב שקערת הכסף היתה בעלת דופן עבה ואילו המזרק היה בעל דופן דקה.

מקור לדבר ביאר הגאון רבי אליהו מווילנא על פי מה שנאמר בבראשית (א, טז): "ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה", והקשו בגמרא מסכת חולין (דף ס') שבתחילה נאמר: "את שני המאורות הגדולים", הרי שניהם היו גדולים, ואילו מיד נאמר: "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה", הרי לנו שאחד גדול ואחד קטן, כיצד מתיישב הדבר?

אלא כידוע בתחילה נבראו שני המאורות שווים בגדלם, אלא שאז טענה הלבנה: "אין שני מלכים משמשים בכתר אחד" ועל כן ענה לה הקדוש ברוך הוא: "לכי ומעטי את עצמך!"

והקשו התוספות שם, מדוע יש לדרוש כך, אולי נאמר שניהם היו גדולים רק שאחד מהם גדול מהשני?

ותרצו התוספות שבכל מקום שכתוב: "שני" או "שנים", הכוונה שניהם שוים. משום כך כאשר נאמר "את שני המאורות הגדולים", משמע שהיו שוים לגמרי, רק לאחר מכן נענשה הלבנה על דבריה ונצרכה להמעיט את עצמה.

גם כאן - אמר הגר"א - נאמר: "שניהם מלאים סולת", ומכיון שנכתב "שניהם" הרי לנו שהם שוים לגמרי.

אלא - הקשה הגאון - איך יתכן הדבר, והרי הקערה שקלה שלושים ומאה שקל בשקל הקודש, ואילו המזרק שקל רק שבעים שקל בשקל הקודש.

לכן נאמר בתרגום יונתן שבאמת היו שניהם שוים בגודלם והחזיקו מיזה שוה של סולת, אלא שקערת הכסף היתה בעלת דופן עבה ואילו המזרק היה בעל דופן דקה!

כף אחת

בשלח
מלעש
משלם
מקור
כל בו
דבר ז'
הידוע
"כף"
"עשרו"

(8)